

Handlinger - Bæredygtighedsplan 2017-20

Status 1. januar 2018

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	5 Understøtte workshops, kurser og andre arrangementer, hvor kendskabet til bæredygtige tiltag og adfærd udbredes
Handling nr.	5.1 a) Aalborg Kommune har en vision for skoleområdet. Et af de fem mål i visionen er: "alle har en ven i skolen". Visionsmålet er helt centralt i forhold til at give eleverne det gode liv. Skolernes fysiske rammer har indflydelse på elevernes læring og trivsel i undervisnings- og fritidssammenhæng. b) Skolens rammer og bæredygtige kultur c) Grønt Flag konferencer: AaK Bygninger, Skoletjenesten og Friluftsrådet afholder årlige konferencer for ledere, tekniske serviceledere og undervisere.
Projektejer	SK
Interessenter	Skolerne, BF: Ak Bygninger
Økonomi	Der er afsat SMAK midler. I budget 2015-2018 blev der afsat ca. 500 mio. kr. til at give skolerne et bygningsmæssigt løft, der har fokus på læring, indeklima, energi, bæredygtighed og nybyggeri.
Tidsplan	2015-2018
Effektønske	a) Alle har en ven i skolen. Der vil bl.a. som opfølgning på Aalborg Kommunes vision, inklusionsstrategi og resultaterne af trivselsmålingen være fokus på, hvordan der skabes gode og bæredygtige sociale fællesskaber på skolerne, hvor alle har en ven og hvor ingen elever er udsat for mobning. Alle skoler udarbejder årligt en trivselsmåling. Det vil bl.a. som opfølgning på Aalborg Kommunes vision, inklusionsstrategi og resultaterne af trivselsmålingen være fokus på, hvordan der skabes gode og bæredygtige sociale fællesskaber på skolerne, hvor alle har en ven og hvor ingen elever er udsat for mobning. b) Skolens fysiske rammer har indflydelse på elevernes læring og trivsel i undervisningssammenhæng. Mange skoler har udarbejdet principper for oprydning, renlighed, udluftning og orden og har fokus på at principperne efterleves, så alle elever og medarbejdere bidrager til, at skolens fysiske rammer er indbydende og har et godt indeklima. Vedligehold, miljøhensyn og bæredygtighed prioriteres højt, inde som ude. c) Grønt Flag Konferencer afholdes tæt på praksis på forskellige skoler eller på Skoletjenestens værksteder, med deltagelse af mange faggrupper og personer med interesse for at arbejde med bæredygtighed på tværs af skolens fagligheder og personalegrupper.

Status-indikator	<p>a) Altid at tage hånd om det enkelte barn. Hundrede procent af eleverne svarer "ja" på spørgsmål om, hvorvidt de har en ven i skolen. Hundrede procent af eleverne svarer "ja" på spørgsmål om, hvorvidt de har en betydningsfuld voksen på skolen. Hundrede procent af de voksne svarer "ja" på spørgsmål om, hvorvidt de har en betydningsfuld kollega på skolen.</p> <p>b) Vedligehold, miljøhensyn og bæredygtighed prioriteres højt, inde som ude.</p> <p>c) Mange faggrupper og personer med interesse for at arbejde med bæredygtighed på tværs af skolens fagligheder og personalegrupper, deltager på Grønt Flag konferencer.</p>
Handling - status	I gang
Evt. motivering	
Andet	

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	6 Udvikle og præsentere grønne livsformer og grønne livsvilkår via den Grønne Agent
Handling nr.	6.1 <p>a) Størstedelen af skolerne arbejder bevidst med at inddrage naturen som en del af skolehverdagen fx har flere skoler etableret undervisning i udemiljøer, hvor læringen i fagene foregår i samspil med naturen.</p> <p>b) Skoleudvalget har besluttet, at Skoletjenestens tilbud fremadrettet skal have fokus på økologi, bæredygtighed og energi</p> <p>c) Budget 2018 Drøftet. Temadrøftelse af udearealer og udendørs læringsmiljø. Skoleudvalget ønsker, at Skoleforvaltningen udarbejder en analyse omkring behovet for investeringer af udearealer og udendørs læringsmiljøer, hvor legepladser, grønne udearealer, parker og naturområder i skolernes nærmiljøer tænkes som udendørs lærings- og legemiljøer. Desuden ønskes en tydeligere afklaring i samarbejdet med andre berørte forvaltninger med fokus på, at samarbejdet skal bygge på fleksibilitet og synergi.</p>
Projektejer	SK
Interessenter	Skolerne, BLF, MEF, BF: Ak Bygninger
Økonomi	c) Der er sat penge af på anlægsområdet. I første omgang til en analyse og derefter 10 mio.kr. i 2019-2020.
Tidsplan	c) Kommissorium udarbejdes i august 2017 og analyse igangsættes i 2018. Gennemførelse i 2019-2020
Effektønske	Læringen foregår overvejende eksperimenterende og problemløsende Mindst 25% af alle læreprocesser foregår uden for skolens mure. Fysisk eller digitalt.
Status-indikator	Ikke opgjort

Handling - status	I gang
Evt. motivering	
Andet	

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	7 Udvikle vores byer på en måde, som gør det let for borgerne at træffe bæredygtige valg i hverdagen.
Handling nr.	7.2 Alle skoler har et miljøråd, som koordinerer den fælles indsats for, at skolen kan blive en miljøbevidst og grøn skole
Projektejer	SK
Interessenter	Skolerne, SK, BF: Aak Bygninger
Økonomi	Økonomisk neutralt
Tidsplan	Løbende
Effektønske	Skolernes ansatte og elever bidrager med løsninger til skolens bæredygtige kultur og indretning. Inddrage børnene i demokratiske processer i dagligdagen, der typisk finder sted i skolens elevråd, men demokratiske processer kan også udfoldes via oprettelse af miljøråd med elevrepræsentation. Tiltag der på forskellig vis kan medvirke til elevernes forståelse for sammenhængen mellem den enkeltes aktive medvirken og samfundets udvikling og forandring. Alle har mod til at deltage i verden At forbedre de demokratiske fællesskaber. Altid at inddrage den omkringliggende verden i skolen og omvendt.
Status-indikator	At skoler har et miljøråd hvori, der deltager elevrepræsentanter Demokratiske fællesskaber og inddragelse af den omkringliggende verden i skolen og omvendt.
Handling - status	I gang
Evt. motivering	
Andet	

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	16 Involvere lokalsamfundet for fremme af tryghed og trivsel i forbindelse med byudvikling

Handling nr.	16.2 a) Alle skoler har en trafikpolitik, der beskriver skolens trafikforhold og regler herom, samt hvordan børnene færdes i trafikken. b) Skoletjenesten varetager kommunikationen til færdselskontaktlærerne fra skolerne om, hvad der sker omkring trafik og færdsel i samarbejde med Politi, Trafik og Veje, Rådet for sikker trafik.
Projektejer	SK
Interessenter	SK, Skoler, BLF (trafik og veje). Nordjyllands Politi, Sikker Trafik, SUN.
Økonomi	Økonomi til anlæg og trafiksikre skoleby sorterer under trafik og veje i samarbejde med interessenter fra øvrig forvaltninger. Skoletjenesten afholder møder med færdselskontaktlærerne.
Tidsplan	Der arbejdes på en model for skolepatruljearbejdet i Aalborg
Effektønske	a) Trafiksikkerhed tænkes ind i alle former for fysisk planlægning. Det kan fx være placering og planlægning af nye skolebyggerier/skoledistrikter. b) Skolernes trafikpolitikker evalueres og opdateres (løbende). Eleverne inddrages i, hvordan der skabes trafiksikkerhed omkring skoler; herunder ansvarlighed i trafikken. Skoler afholder i samarbejde med Nordjyllands Politi cyklistprøver på bestemte årgange. Skolerne har en fastlagt ramme for den obligatorisk færdselsundervisning på bestemte årgange. Skabe "Danmarks mest trafiksikre skoleby", og at få flere til at blive selvtransporterende til skole En guide er under udarbejdelse til skolers arbejde med og håndtering af skolepatruljer.
Status-indikator	a+b Tværprofessionelt samarbejde. Sikkerhed gennem at tage hånd om det enkelte barn. Inddrage den omkringliggende verden i skolen og omvendt. Alle skoler bidrager med løsninger til samfundet.
Handling - status	I gang
Evt. motivering	
Andet	

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	27 Fremme brugerinvolvering i designprocesser af byggeri og basere design på viden om menneskers sociologi og vilkår for trivsel
Handling nr.	27.1 a) Skolernes energiforbrug er registreret i kommunens energistyringssystem Energy Key. Der er opsat fjernaflæste afregningsmålere på el, vand og varme forbrug.

	<p>2 skoler er med i ESCO en model, der optimerer energirigtige tekniske løsninger på skolen.</p> <p>b) Grønt Flag Grøn Skole bærer ind i undervisningen og sammenkobler de lokalpolitiske visioner for energibesparelser og uddannelse af kommende generationer med læringsvision.</p> <p>c) Byggerierne bliver i projekteringsfasen screenet ift. funktion, indeklima og tilgængelighed. Skærpet screening mht. solafskærmning, behovsstyret ventilation og CO2-værdier. Focus på at indvendige overflader og materialer opfylder kravet til minimal afgasning og ikke indeholder farlige stoffer.</p>
Projektejer	SK, BF: AaK Bygninger
Interessenter	Skolerne, SK, BF: Ak Bygninger, MEF, Skoler
Økonomi	Eskoprojektet (afsluttet). Lokale anlægsmidler til byggeri. Skolerne har devises til brug i undervisningen.
Tidsplan	Løbende
Effektønske	<p>a) Målet er at skabe en organisation i hver forvaltning og institution, hvor bæredygtighed, miljø og energi-/ressourceforbrug er en naturlig del af beslutningsprocessen. "2 % om året", "20 i 20" og "50 i 50". Få gjort energispareindsatsen (miljøarbejdet) vedvarende og langsigtet på skolerne (ind i undervisningen).</p> <p>b) Digitale læreprocesser. Udvikling af SMART undervisningsmateriale til lærere og elever fra indskoling til udskoling. Worktool i forbindelse med EnergyKey til smartphones, tablets mv., som gør det let at implementere SMART og energirigtig brugeradfærd i undervisningen. Dette vil øge bevidstheden om både negative og positive konsekvenser af vores handlinger og være med til at skabe fremtidens SMARTE forbrugere. SMART måling, registrering og visualisering af forbrug og indeklimaforhold der synliggør om udviklingen er positiv eller negativ så det bliver muligt for den enkelte bruger at handle konstruktivt i forhold til at fastholde den rigtige udvikling. Synliggørelse af forbruget og hvilken indflydelse det har på brugernes adfærd.</p> <p>c) At fremtidige lyd og akustikforhold er realiseret til en bedre standard end BR15 for klasserum. Efterklangstid på 0,4 sek</p>
Status-indikator	<p>a) Målet er at skabe en organisation i hver forvaltning og institution, hvor bæredygtighed, miljø og energi-/ressourceforbrug er en naturlig del af beslutningsprocessen. "2 % om året", "20 i 20" og "50 i 50". Få gjort energispareindsatsen (miljøarbejdet) vedvarende og langsigtet på skolerne (ind i undervisningen).</p> <p>b) Forbrugsdata inddrages i undervisningen.</p> <p>c) At fremtidige lyd og akustikforhold er realiseret til en bedre standard end BR15 for klasserum. Efterklangstid på 0,4 sek.</p>
Handling - status	I gang: Fremtidige lyd og akustikforhold realiseres til en bedre standard end BR15 Afventer: SMART undervisningsmateriale
Evt. motivering	
Andet	

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	43 Undervisning i energi og bæredygtighed i alle folkeskoler i kommunen bl.a. efter Grønt Flag/Grøn skole, og udvikles i samarbejde med faglærere.
Handling nr.	43.2 a) Grønt Flag Grøn Skole er et miljøundervisningsprogram for bæredygtig udvikling. Det Grønne Flag er med til at give skolen en synlig grøn profil, og er undervisning, som gør en forskel. Målet er at bidrage til, at børn og unge bliver aktive medborgere, der kan tage hånd om vores natur og miljø. I naturfagene er der fokus på, hvor vores forsyningsressourcer kommer fra. Flere skoler arbejder med affaldshåndtering og genanvendelse af ressourcer. Grønt Flag Grøn Skole samler opmærksomheden omkring skolernes undervisning i bæredygtighed. Grønt Flag i Aalborg er en driver for læringsfællesskaber og læring, der sætter fokus på at spare på energien, eksperimenterende og problemløsende undervisning og nye spændende læringsmiljøer, som bidrager til læringen og sammenkobler de lokalpolitiske visioner for energibesparelser med læringsvisionen om uddannelse af kommende generationer. b) Skolerne tager fat i vigtige områder, som energibesparelser og skolernes bæredygtige kultur
Projektejer	SK
Interessenter	AaK Bygninger, SUN, SK: Skoletjenesten, BF: AaK Bygninger, Skoler, MEF, BLF
Økonomi	BF: Pt. afsættes kun midler til aflønning af energiledere, men der bør afsættes midler til kampagner og andre eksterne ydelser 500.000 kr/år, fjernaflæsning min. 250.000 kr/år, vedligeholdelse af energistyringssystem 250.000 kr/år, kursusaktivitet for energiansvarlige 100.000 kr/år, visualisering af forbrug 100.000 kr/år. Skoler betaler for GF medlemskab (det kan typisk findes i de opnåede energibesparelser på skolen).
Tidsplan	Forslaget til en ny/revideret energimodel skal indgå i Skoleudvalgets budgetdrøftelser forud for budget 2019.
Effektønske	a) Yderligere involvering af eleverne omkring affald, genbrug og biodiversitet. Elever involveres i udvikling og idéer til nye bæredygtige forsyningskilder – evt. i samarbejde med erhvervsplaymaker og virksomheder. b) Skabe en organisation i hver forvaltning og institution, hvor det er en naturlig del af beslutningsprocessen at træffe bæredygtige valg i forhold til brugeradfærd og tekniske løsninger inden for energi-/ressourceforbrug og miljø. Der er nedsat en styregruppe til serviceeftersyn af skolernes energimodel: Det er målet, at der skal udarbejdes følgende: - Forslag til justeringer i den nuværende model - Forslag til incitamentsstruktur - Forslag til organisering af energiopgaven på skolerne

Status-indikator	<p>Antal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - m2 i energykey - institutioner med handleplan for bæredygtighed og energi - minimum 2 % energibesparelser om året - institutioner med grønt flag <p>Skoleforvaltningen og Ak Bygninger: Alle skoler udarbejder en energi- og miljøhandleplan, der beskriver, hvad skolerne gør for at spare på energien (a) det pædagogiske område (f.eks. at energi- og miljø inddrages som tema i dele af naturfagsundervisningen på bestemte årgange) og b) energi- og miljø-området (f.eks. hvilke besparelser skolen vil opnå). I naturfagene er der fokus på bæredygtighed, og hvor vores forsyningsressourcer kommer fra. Flere skoler arbejder med affaldshåndtering og genanvendelse af ressourcer. Mange skoler besøges eller får besøg af Forsyningsvirksomheder som undervisningstilbud. Yderligere involvering af eleverne omkring affald, genbrug og biodiversitet. Elever involveres i udvikling og idéer til nye bæredygtige forsyningskilder – evt. i samarbejde med virksomheder.</p> <p>Alle skoler arbejder med Grønt Flag.</p> <p>At fortsat mange skoler besøges eller får besøg af Forsyningsvirksomheder som undervisningstilbud.</p>
Handling - status	I gang: Mellem 20-29 skoler arbejder løbende (med/ på at få) grønt flag
Evt. motivering	
Andet	

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	56 Fremme produktion af lokale økologiske fødevarer ved at efterspørge økologiske produkter i det kommunale indkøb
Handling nr.	56.6 a) 60% økologi i 2020. SK, Deltager i tværgående økologi - projektgruppe. b) Kortlægning af udbredelse af skoleboder. c) Inspirationsdag for ledere og kostfaglige medarbejdere, d) Undervisning i skolernes udemiljøer, skolehaver etc., med fokus på undervisning i økologi og bæredygtig i sammenhæng med flere af skolens fag. Skolehaver indgår som et muligt valg i Grønt Flag undervisningen.
Projektejer	SK
Interessenter	Skoler, MEF-Miljø
Økonomi	Hører sammen med 55.2
Tidsplan	Løbende
Effektønske	a) Økologi: Andelen af økologiske fødevarer anvendt på kommunens skoler og institutioner skal udgøre 60 % inden 2020.

	b) Flere skoler inddrager skolens udemiljøer, skolehaver etc. til fagintegreret undervisning og økologiforståelse
Status-indikator	a) Øget økologiindkøb på skoler b) Skolemadsstrategien er retningsgivende, hvis skolebestyrelsen ønsker en skolebod c) Andelen af skoler stiger, der binder skolens fagundervisning sammen med undervisning i udemiljøer, som skolehave etc. og undervisning i økologi og bæredygtighed.
Handling - status	I gang
Evt. motivering	a) Der foregår et tæt samarbejde mellem Sk og MEF-Miljø om økologi på skoler. b) Skolebodernes omfang er blevet undersøgt. Der arbejdes på en årlig målsætning for skolerne frem mod 2020, samt kommunikative og tiltag i forhold til arbejdet med økologi og skolernes daglige håndtering, indkøb og fremstilling. c) Ved indkøbsaftaler, invitere repræsentanter fra skolernes køkkenfaglige ledere med i inspirationsgruppen til fremtidige indkøbsaftaler. d) Undervisning i udemiljøer, skolehaver etc.: eksperimenterende og problemløsende læringsmetoder kan kobles til dagligdags overvejelser omkring madlavning, indkøb og fødevarerforbrug. Involvering af eleverne i processer, der kan synliggøre sammenhængen mellem indkøb, kost, økologi og skabe opmærksomhed på miljømæssig og driftsmæssig bæredygtighed. Fremme elevernes bevidsthed om sammenhængen mellem arbejdsmiljø, kost, økologi, vandforbrug, livscyklus og viden om energikilder i et bæredygtighedsperspektiv. Børn og unge klædes på til at træffe ansvarlige bæredygtige valg i deres hverdag, både i skolen og hjemme.
Andet	

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	65 I samarbejde med Hjørring Kommune vedtage fælles bæredygtig indkøbspolitik, som understøtter udviklingen af nye forretningsmodeller baseret på cirkulær økonomi.
Handling nr.	65.4 Der indgås en rammeaftale der omfatter bæredygtige læringsmiljøer. Aftalen skal give mulighed for at understøtte implementering af nye læringsformer, så der ses på læringsmiljøer mere end på bare stole og borde, ligesom aftalen skal bidrage til grøn omstilling og understøtte kommunens bæredygtighedsstrategi. Det der lægges op til, at tilbudsgiverne skal kunne bidrage med er: - analyse af indretningsbehov gennem dialog med skolen (altså konsulentstøtte til indretning af læringsmiljøer) - levering af forskelligartede møbler i forhold til skolens behov - afdækning af mulighed for at genbruge møbler

	<ul style="list-style-type: none"> - udarbejde indretningsforslag - vedligeholdelse og istandsættelse af eksisterende møbler - levering og montering - miljørigtig bortskaffelse primært til genanvendelse <p>Som en del af aftalen skal der oprettes et register af overskudsmøbler som kan indgå i genanvendelsen.</p>
Projektejer	SK
Interessenter	SK, MEF-Miljø, skoler
Økonomi	Skoler
Tidsplan	Løbende
Effektønske	At AAK som helhed opnår effektive, økonomiske indkøb, men også tilgodeser miljø, sociale bevidsthed og etik. At skolemøbler understøtter implementering af nye læringsformer.
Status-indikator	Nøgletal
Handling - status	I gang
Evt. motivering	
Andet	

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	69 Skabe aktiviteter om bæredygtighed i folkeskolerne, for at understøtte fremtidens arbejdskraft.
Handling nr.	69.1 a) Fokus på involvering af lokalsamfundet i undervisningen i form af erhvervsplaymakerens samarbejde med virksomheder. Et nu afsluttet projekt ledet af AAU "Læring i virkeligheden", drejede sig om praksisnære undervisningsnetværk til styrkelse af folkeskoleelevers interesse for klima og naturfag gennem et samarbejde med virksomheder og Aalborg Universitet omkring undervisning. BF-Bygninger energileder, erhvervsplaymaker og Skoletjenesten deltog i styregruppen. b) Naturvidenskabsfestival Aalborg (uge 39). Fokus på uddannelsesmuligheder og at naturfag er med til at løse store udfordringer inden for fx sundhed, velfærd og klima. Skoletjenesten indgår i styregruppen og gennemførelse.
Projektejer	SK
Interessenter	SK, MEF-Miljø, NBE, skoler
Økonomi	a) SK har ansat en erhvervsplaymaker, der skal skabe sammenhæng mellem erhvervslivet og skolerne.
Tidsplan	Løbende
Effektønske	a) Nye partnerskaber med skoler og virksomheder i forhold til grøn vækst og omstilling. Videreudvikle samarbejdet med skoler, virksomheder og uddannelsesinstitutioner i forhold til grøn vækst og omstilling. b) Skoler, Størsteparten af skolerne deltager i den årlige naturvidenskabsfestival, der har som formål at synliggøre

	uddannelsesmuligheder og øge forståelsen for at naturfag er med til at løse store udfordringer inden for fx sundhed, velfærd og klima. Effektønske: Naturvidenskabsfestivalen Aalborg fortsættes med tilfredsstillende besøgstal. Størsteparten af skolerne deltager i den årlige naturvidenskabsfestival, der har som formål at synliggøre uddannelsesmuligheder og øge forståelsen af at naturfag er med til at løse store udfordringer inden for fx sundhed, velfærd og klima. Ca. 4.000 skoleelever og ca. 400 lærere fra kommunens skoler besøger festivalen pr. år
Status-indikator	a) Nye partnerskaber med skoler og virksomheder i forhold til grøn vækst og omstilling. b) Skoler, Størsteparten af skolerne deltager i den årlige naturvidenskabsfestival, der har som formål at synliggøre uddannelsesmuligheder og øge forståelsen af at naturfag er med til at løse store udfordringer inden for fx sundhed, velfærd og klima. Ca. 4.000 skoleelever og ca. 400 lærere fra kommunens skoler besøger festivalen pr. år.
Handling - status	a) Nye partnerskaber med skoler og virksomheder i forhold til grøn vækst og omstilling. Læring i virkeligheden: Gennemført b) Naturvidenskabsfestival Aalborg: I gang
Evt. motivering	
Andet	MEF-Miljø: Nyt projektforslag "Bæredygtighed i Virkeligheden" om at knytte NBE virksomheder tættere på skolerne

Emne	Beskrivelse
Strategisk fokus nr.	79 Naturgenopretning i Lille Vildmose, Østerå Sø, Egholm m.v.
Handling nr.	79.1 a) Skoletjenestens fokus er blevet udvidet i forhold til bæredygtighedsstrategien i Aalborg kommune. Nu indgår en række af Skoletjenestens initiativer i den organisatoriske kontekst for læring og uddannelse til bæredygtighed. b) Skoletjenesten har tilbud, der inviterer eleverne ud i naturen og skaber forståelse omkring samspillet mellem miljø, samfund og kultur. Undervisningen på Egholm og Vestre Fjordpark Fjordhuset, Lille Vildmose, Østerådalen og Halkær Mølle finder sted hele året på bestemte ugedage og tilretter sig mod områderne: bæredygtighed (energi og miljø), økologi, innovation og naturfag.
Projektejer	SK
Interessenter	SK, BLF, SUN (Landdistrikter)
Økonomi	Skoletjenesten: Drifts og lønbudget: Midler til drift henholdsvis transport af elever og leje og samarbejdsaftaler på besøgssteder.
Tidsplan	Løbende

Effektønske	<p>a) Elevtilbuddene på Skoletjenestens naturfaglige værksteder er blevet tematiseret, så naturfagsundervisningen med udgangspunkt i <i>Aalborg Fjordland</i>: Halkær Mølle, Egholm, Vestre Fjordpark samt Lille Vildmose, Østerådalen vinkles i retning af bæredygtighed i samspil med de omgivende økosystemer. Flere af naturfagsværkstederne har desuden fokus på den fælles afgangsprøve i naturfag. Den nationale naturfagsstrategi (2018) peger også på styrkelse af den <i>faglige fortælling og didaktikken</i>, som ses at være kerneområder i skoletjenestens praksis.</p> <p>b) Læringen foregår overvejende eksperimenterende og problemløsende. Mindst 25% af alle læreprocesser foregår uden for skolens mure - fysisk eller digitalt. Skoletjenesten ses samlet set at være med til at sikre, at elever inviteres ud i naturen og opnår forståelse for samspillet mellem miljø, samfund og kultur i specifikke naturområder i Aalborg Kommune.</p> <p>c) Ca. 9.050 elever besøger årligt Skoletjenestens naturfaglige værksteder i specifikke lokale naturmiljøer.</p>
Status-indikator	<p>Skoletjenesten registrerer antal besøgende elever på naturfagsværkstederne Skolerne anvender landskaberne omkring skolerne i undervisningssammenhæng. Videreudvikling af ovenstående. Dialog med skolerne om udvikling af bæredygtige indsatser hvad angår, energi, økologi, skolehaver, udeskoler, grønt flag undervisning osv.</p>
Handling - status	<p>I gang: ca. 9.044 elever besøger årligt de naturfaglige værksteder i Skoletjenesten, der har specielt fokus på undervisning i samspil med specifikke lokale naturmiljøer</p>
Evt. motivering	<p>I en tværgående involvering indgår flere af skolerne i Aalborg i nationale eller tværkommunale projekter, der er opstået i konsultation med Skoletjenesten eks.: Haver til Maver, LOMA skole og Grønt Flag, her ligger læringsmetoderne sig tæt op af Skoletjenestens i forhold til problemorienteret læring, der kobler teori og praksis til flere af skolens fag.</p>
Andet	